

„Neměla jsem ambice napsat knihu,“ říká mladá historička, Objev roku v knižním světě

Blanka Jedličková, autorka vítězných **Žen na rozcestí**, fandila v soutěži Magnesia Litera básniřce Marii Iljašenko, kterou zná ze studií

Rozhovor

PAVLÍNA ROZTOČILOVÁ

Pardubice – Blanka Jedličková chtěla být v dobách studií na gymnáziu právníčkou. Nakonec se vydala jinou cestou – rekonstruuje lidské příběhy, které se odehrály hluboko v minulosti. Je historička, doktorandka Univerzity Pardubice a pracovnice Historického ústavu Akademie věd. **BLANKA JEDLIČKOVÁ** je vědec, ale umí psát tak zajímavě, že se stala letošním Objevem roku prestižní soutěže Magnesia Litera. Zaujala svou knižní prvotinou *Ženy na rozcestí*. Pomocí osudů sedmi žen, jejichž život byl spjat s divadlem, čtenáře přenáší do doby protektorátu.

Proč právě protektorát, ženy a divadlo?

Od té doby, co jsem začala studovat kulturní dějiny na Univerzitě Pardubice, jsem se zaměřila na dějiny společnosti protektorátu. Postavení žen ve 20. století je obecně málo zpracované téma. Potřebovala jsem však najít prostředníka, který by ty ženy spojoval. V divadle se najdou ženy různých sociálních postavení i rodinného zázemí. Z bohatých i chudých poměrů, svobodné i vdané, bezdětné i s mnoha potomky.

Jak jste se ke svým sedmi hrdinkám propracovala?

Musím podotknout, že na

začátku jsem neměla ambice napsat knihu, byla to má diplomová práce. Postupovala jsem metodicky. Věděla jsem, že chci pojmut všechny aspekty, které se ve společnosti vyskytovaly, od kolaborace až po odboj, přitom hranice mezi jednotlivými kategoriemi nejsou jednoznačné. My historici se neshodneme ani na tom, co přesně je vlastně kolaborace, každý to vidí trochu jinak. Do škály jsem potřebovala vhodné ženy. Ze začátku to bylo kolem 70 jmen, herečky známé i méně známé. Některé jsem vypustila ze začátku, protože jsem k nim nenalezla materiály, k některým bylo sice informací hodně, ale byly již v minulosti zpracovány. Vybrala jsem si ženy, o kterých se dnes už neví, ale které ve své době byly slavné a zajímavé.

Oslovil vás osud některé z žen výrazněji?

Příběh každé z nich byl jedinečný a veskrze všechny, at již byly kolaborantky, nebo pracovaly pro odboj, měly tragický osud. Ale možná je to dáno tou dobou protektorátu. Cení si zpracování životního osudu Gertrudy Šedové-Popperové, která po válce používala již jen jméno Jana Šedová. O ní ještě téměř nikdo nepsal. Narodila se v Chrudimi. K divadlu se dostala jako mladá dívka v Terezíně a stalo se jejím společníkem až do její smrti. V koncentračních táborech přišla o celou svoji rodinu, kromě sestry, a divadlo

bylo hlavní partner, kterého po válce měla. Její vlastní vzpomínky byly uloženy v židovském muzeu a nikdo s nimi doposud nepracoval. **Jak jste se od diplomové práce dostala ke knize?**

Když jsem práci obhájila, můj školitel ji přihlásil do studentské soutěže nakladatelství Academia a moje práce vyhrála. Hlavní cenou je právě knižní vydání díla, a tak byla kniha do roka na světě. Vyšla jen v malém nákladu kolem dvou set kusů. Teď už se dělají další dotisky. Text jsem nemusela nijak zásadně upravovat. Vše, co píší, dávám číst své rodině, především maminka má se mnou trpělivost. Vždy mi upřímně řeknou, že jim třeba něco nedává smysl. Snažím se, aby i každá má vědecká práce byla čtivá a srozumitelná pro běžného čtenáře. Ale opravdu mě nenapadlo, že píši knihu. **A teď jste Objev roku. Věřila jste ve svou výhru nebo jste měla ji-**

Blanka Jedličková se narodila v roce 1987 v Jaroměři, ale jen proto, že v Náchodě, kde její rodina žije dodnes, malovali po rodnici. Vystudovala Jiráskovo gymnázium v Náchodě a poté bakalářský a magisterský obor Kulturní dějiny na Filozofické fakultě Univerzity Pardubice. Absolvovala také roční studium na univerzitě v Pasově v Bavorsku, kde pilovala němčinu. Tu potřebuje nejen ke studiu historických pramenů.

BLANKA JEDLIČKOVÁ se svou knihou *Ženy na rozcestí* a cenou Magnesia Litera. Foto: Deník/Luboš Jeníček

ného favorita?

Už nominace pro mě byla překvapením. Mezi nominovanými na Objev roku byla i má skoro spolužačka z gymnázia Marie Iljašenko. Její sbírka *Osip míří na jih* je úžasná. Říkala jsem si, že by mohla vyhrát poezie. **Máte téma pro další knihu?**

Témat je dost. Židovská otázka mi není cizí, předválečné období, ale nejvíce mě láká proměna poválečné společnosti v Československu. Je to krátké období od roku 1945 do roku 1948. Možností, jak tuto dobu uchopit a sledovat její proměny, je řada. Opět mě láká spojení s uměleckým

prostředím, tentokrát s filmem a opět by to byly ženy. **Změnilo vám ocenění život?**

Uživít se historií je těžké, ale jakýkoliv takový úspěch je impulsem to nevzdát. Touha po lidském příběhu u mě převládá, je krása rekonstruovat osudy lidí a o tom pro mě historie je.

I kolaboraci je možné pochopit, říká nositelka Magnesia Litery

Ocenění Magnesia Litera získala doktorandka pardubické univerzity Blanka Jedličková. Za dílo s názvem *Ženy na rozcestí - Divadlo a ženy okolo něj 1939-1945*.

Lenka Štěpánková
redaktorka MF DNES

PARDUBICE Milada Marešová, Anna Letenská, Gertruda Šedová-Popperová, Nina Jiršíková, Anna Sedláčková, Marcella Sedláčková a Zdena Kavková-Innemannová. Těchto sedm žen, které žily v době německé okupace, spojuje především divadlo. A také to, že o nich Blanka Jedličková z pardubické univerzity napsala knihu, za níž získala prestižní ocenění pro objev roku. „Uvědomuji si, že to, co píšu, není moc veselé. A chtěla bych napsat něco veselého, ale nevím, jestli bych to uměla. Už na střední škole jsem sice psala povídky, krátké texty, novinové články a básničky, ale doufám, že je nikdo nikde nevyhra-be,“ říká Jedličková.

Proč jste si zvolila právě toto téma?

Při přípravě diplomové práce jsem věděla, že budu chtít dělat protektorátní společnost a postavení ženy v ní. Je to téma, které u nás je prakticky nezpracované. Ale byl problém najít způsob, jak ženy vybrat. Nakonec se divadlo ukázalo jako dobrý prostředek. Naleznete tam totiž ženy různého sociálního postavení - ženy z bohatých rodin, které k divadlu šly proto, že je to bavilo, nebo natruc rodičům. Měly i odlišný rodinný život. Věděla jsem, že škála zde bude široká a dějiny divadla té doby už zpracované jsou, takže budu moct začít s výběrem třeba stovky žen a budu vybírat jen ty, ke kterým naleznu dostatečný pramenný materiál, a ty, které pro mě budou zajímavé.

Z jakého důvodu jste vybrala zrovna těchto sedm žen?

Potřebovala jsem vybrat ženy podle jednotlivých kategorií, které jsem měla vymyšlené. Věděla jsem, že hledám odbojářku, kolaborantku, někoho, kdo se kolaboraci může přiblížit. Vybrala jsem je proto, že to jsou ženy, které ve své době byly velmi známé, ale pak na ně společnost jednoduše zapomněla. Chtěla jsem se vyhnout tomu, že bych popisovala životní příběhy velkých hvězd, které i současná společ-

Úspěšná doktorandka Blanka Jedličková z pardubické univerzity získala cenu Magnesia Litera za svou knihu, v níž se věnuje popisu každodennosti v době německé okupace. Tehdejší život ukazuje na sedmi životních příbězích žen, které byly spjaty s divadlem. Foto: Radek Kalhous, MAFRA

nost za velké hvězdy považuje. Chtěla jsem ukázat ty, které byly neprávem zapomenuty.

Fakta Blanka Jedličková

Narodila se 30. října 1987. Vystudovala Jiráskovo gymnázium v Náchodě, v současné době je v doktorském studiu na Ústavu historických věd Fakulty filozofické Univerzity Pardubice. Působí na Historickém ústavu Akademie věd ČR jako odborná pracovnice oddělení dějin 20. století. Kromě historie patří mezi její koníčky sport, posezení s rodinou nebo přáteli, četba. Je svobodná, má přítele.

no, jestli přišli Němci, a že kdyby přišel někdo jiný, tak jim taky půjde na ruku. „Moje“ kolaborantka Zdena Kavková-Innemannová vědomě udávala a dělala to zcela vědomě kvůli svému vlastnímu prospěchu. U Baarové máme známky toho, že díky její intervenci byli někteří lidé osvobozeni, nebo s nimi bylo alespoň lépe zacházeno.

Seznámila jste se s osudem kolaborantky Zdeny Kavkové-Innemannové. Dokážete v jejím případě pochopit, proč to dělala? Myslím si, že kolaborovala proto, že byla opravdovou hvězdou němých filmů, její sláva ale s příchodem zvukového filmu okamžitě pohasla. Druhým aspektem bylo, že neměla děti. Veškerou energii věnovala kumštu, ve kterém ji podporoval i manžel Svatopluk Innemann, což byl velice známý režisér prvorepublikových filmů. Takže kumšt

bylo jediné, co měli. S novým režimem mohla vytušit příležitost, že by se její kariéra mohla znovu navrátit, takže toho chtěla využít. Vědomě spolupracovala s gestapem, donášela, brala za to úplatky, ať už v podobě finanční, nebo alkoholu. Ani její poválečné projevy nenesou žádnou známku lítosti. Mluví o ní jako o kolaborantce, nicméně asi dokázu pochopit důvody, které jí k tomu mohly vést - touha být zase někdo, dělat to, co milovala.

Který životní příběh na vás nejvíc zapůsobil?

Každá z těch žen je svým způsobem výjimečná. Nejvíce si cením příběhu, který do té doby zpracovaný nebyl, což je osud Jany Šedové, respektive Gertrudy Popperové. Poválečné jméno Jana Šedová začala používat asi proto, že se nechtěla vracet ke své rodinné historii, kdy jí téměř celá rodina zahynula v koncentračních táborech. Toho, že se její příběh podařilo takhle rekonstruovat, si cením nejvíce. Šedová nemá potomka, který by nesl její odkaz. Každý z těch osudů je mi ale blízký v tom, že je zajímavý.

Patří vůbec politická angažovanost k umění? Naráží tím i na současnou situaci, kdy se Lenka Dusilová a David Koller veřejně vymezili proti Miloši Zemanovi. Umělci mají větší možnost promlouvat k národu a vyjadřovat své myšlenky a názory. Asi je přirozené, že tam ta angažovanost je. Hlav-

ně je dobře, že možnost se vyjadřovat máme, to je to podstatné.

Posunul vás příběh některé ze sedmi žen i ve vašem vlastním životě?

Člověk si i na těch tragických příbězích uvědomí, co je důležité. Pro Janu Šedovou to muselo být obrovsky těžké, když ve stáří byla sama a měla jen pár přátel z divadla. Víím, že takhle bych nechtěla skončit. Uvědomila jsem si, jak je fajn mít rodinu, která by mi dělala radost a vyplňovala život.

Pořád opakujete, že to byly tragické osudy. Který podle vás byl nejtragičtější?

To záleží na tom, jestli řeknete, že to nejtragičtější je přijít o život, postavit se v koncentračním táboře na váhu a v tu chvíli schytat kulku do hlavy, žít několik let v káznici, nebo být celý život sama. Neumím na to odpovědět.

Chcete se tomuto tématu i nadále věnovat?

Chtěla bych se posunout dál. Aktuálně se věnuji například obrazu Karla IV. za protektorátu. Z dlouhodobějšího hlediska bych se chtěla věnovat poválečné společnosti v Československu a její proměně. Aby to bylo zajímavější, vzala bych si zase červenou nitku, kterou by tentokrát nebylo divadlo, ale film. Kinetografie těsně po válce totiž není zpracovaná a bylo by prospěšné udělat krok i do této oblasti.

I kolaboraci je možné pochopit, říká nositelka Magnesie Litery

26.4.2016 Mladá fronta DNES str. 12 Kraj Pardubický

Lenka Štěpánková Univerzita Pardubice

Ocenění Magnesia Litera získala doktorandka **pardubické univerzity** Blanka Jedličková. Za dílo s názvem Ženy na rozcestí - Divadlo a ženy okolo něj 1939-1945.

PARDUBICE Milada Marešová, Anna Letenská, Gertruda ŠedováPopperová, Nina Jirsíková, Anna Sedláčková, Marcella Sedláčková a Zdena Kavková-Innemannová. Těchto sedm žen, které žily v době německé okupace, spojuje především divadlo. A také to, že o nich Blanka Jedličková z **pardubické univerzity** napsala knihu, za niž získala prestižní ocenění pro objev roku. „Uvědomuji si, že to, co píšu, není moc veselé. A chtěla bych napsat něco veselého, ale nevím, jestli bych to uměla. Už na střední škole jsem sice psala povídky, krátké texty, novinové články a básničky, ale doufám, že je nikdo nikde nevyhrabe,“ říká Jedličková.

* Proč jste si zvolila právě toto téma?

Při přípravě diplomové práce jsem věděla, že budu chtít dělat protektorátní společnost a postavení ženy v ní. Je to téma, které u nás je prakticky nezpracované. Ale byl problém najít způsob, jak ženy vybrat. Nakonec se divadlo ukázalo jako dobrý prostředek. Naleznete tam totiž ženy různého sociálního postavení – ženy z bohatých rodin, které k divadlu šly proto, že je to bavilo, nebo natruc rodičům. Měly i odlišný rodinný život. Věděla jsem, že škála zde bude široká a dějiny divadla té doby už zpracované jsou, takže budu moci začít s výběrem třeba stovky žen a budu vybírat jen ty, ke kterým naleznu dostatečný pramenný materiál, a ty, které pro mě budou zajímavé.

* Z jakého důvodu jste vybrala zrovna těchto sedm žen?

Potřebovala jsem vybrat ženy podle jednotlivých kategorií, které jsem měla vymyšlené. Věděla jsem, že hledám odbojářku, kolaborantku, někoho, kdo se kolaboraci může přiblížit. Vybrala jsem je proto, že to jsou ženy, které ve své době byly velmi známé, ale pak na ně společnost jednoduše zapoměla. Chtěla jsem se vyhnout tomu, že bych popisovala životní příběhy velkých hvězd, které i současná společnost za velké hvězdy považuje. Chtěla jsem ukázat ty, které byly neprávem zapomenuty.

* Takže to je důvod, proč tam nemáte Lídu Baarovou a Adinu Mandlovou, které jsou s dobou německé okupace velmi úzce spjaty?

Přesně tak. Když jsem hledala kolaborantku, každý mi říkal, že to mám jednoduché, protože mám Baarovou. Už v té době jsem ale věděla, že co se týče kolaborace, s ní počítat nemohu a nechci. Názor na ni mám asi trochu jiný než většinová společnost. Je to ale i tím, že mám problém někoho označit za kolaboranta. V mnoha případech je to velmi složité. Člověk by si nejdřív měl představit sám sebe, jak by se v dané situaci zachoval.

* Jaký tedy máte názor na Lídu Baarovou?

S Němci se stýkala už před válkou a až vyhlášení války z toho udělalo něco, co je odsouzení hodné. Styky trvaly i nadále, byť v omezené míře, to je pravda. Ale kdo se tehdy nestýkal s Němci? V podstatě každý návštěvník kina by mohl být označován za toho, kdo napomáhá, protože to byl německý filmový průmysl, byť se točilo s českými herci v českých ateliérech. To, že člověk nesabotoval návštěvy kin pod německým vedením, znamenalo, že kolaboroval? Proto jsem opatrná. U Baarové je to těžké. Není z lidí, kteří by po válce řekli, že jim bylo jedno, jestli přišli Němci, a že kdyby přišel někdo jiný, tak jim taky půjde na ruku. „Moje“ kolaborantka Zdena Kavková-Innemannová vědomě udávala a dělala to zcela vědomě kvůli svému vlastnímu prospěchu. U Baarové máme známky toho, že díky její intervenci byli někteří lidé osvobozeni, nebo s nimi bylo alespoň lépe zacházeno.

* Seznámila jste se s osudem kolaborantky Zdeny Kavkové-Innemannové. Dokážete v jejím případě pochopit, proč to dělala?

Myslím si, že kolaborovala proto, že byla opravdovou hvězdou němých filmů, její sláva ale s příchodem zvukového filmu okamžitě pohasla. Druhým aspektem bylo, že neměla děti. Veškerou energii věnovala kumštu, ve kterém ji podporoval i manžel Svatopluk Innemann, což byl velice známý režisér prvorepublikových filmů. Takže kumšt bylo jediné, co měli. S novým režimem mohla vytušit příležitost, že by se její kariéra mohla znovu navrátit, takže toho chtěla využít. Vědomě spolupracovala s gestapem, donášela, brala za to úplatky, ať už v podobě finanční, nebo alkoholu. Ani její poválečné projevy nenesou žádnou známku lítosti. Mluvím o ní jako o kolaborantce, nicméně asi dokážu pochopit důvody, které ji k tomu mohly vést – touha být zase někdo, dělat to, co milovala.

* Který životní příběh na vás nejvíc zapůsobil?

Každá z těch žen je svým způsobem výjimečná. Nejvíce si cením příběhu, který do té doby zpracovaný nebyl, což je osud Jany Šedové, respektive Gertrudy Popperové. Poválečné jméno Jana Šedová začala používat asi proto, že se nechtěla vracet ke své rodinné historii, kdy jí téměř celá rodina zahynula v koncentračních táborech. Toho, že se její příběh podařilo takhle rekonstruovat, si cením nejvíc. Šedová nemá potomka, který by nesl její odkaz. Každý z těch osudů je mi ale blízký v tom, že je zajímavý.

* Patří vůbec politická angažovanost k umění? Narážím tím i na současnou situaci, kdy se Lenka Dusilová a David Koller veřejně vymezili proti Miloši Zemanovi.

Umělci mají větší možnost promlouvat k národu a vyjadřovat své myšlenky a názory. Asi je přirozené, že tam ta angažovanost je. Hlavně je dobře, že možnost se vyjadřovat máme, to je to podstatné.

* Posunul vás příběh některé ze sedmi žen i ve vašem vlastním životě?

Člověk si i na těch tragických příbězích uvědomí, co je důležité. Pro Janu Šedovou to muselo být obrovsky těžké, když ve stáří byla sama a měla jen pár přátel z divadla. Víím, že takhle bych nechtěla skončit. Uvědomila jsem si, jak je fajn mít rodinu, která by mi dělala radost a vyplňovala život.

* Pořád opakujete, že to byly tragické osudy. Který podle vás byl nejtragičtější?

To záleží na tom, jestli řeknete, že to nejtragičtější je přijít o život, postavit se v koncentračním táboře na váhu a v tu chvíli schytat kulku do hlavy, žít několik let v káznici, nebo být celý život sama. Neumím na to odpovědět.

* Chcete se tomuto tématu i nadále věnovat?

Chtěla bych se posunout dál. Aktuálně se věnuji například obrazu Karla IV. za protektorátu. Z dlouhodobějšího hlediska bych se chtěla věnovat poválečné společnosti v Československu a její proměně. Aby to bylo zajímavější, vzala bych si zase červenou nitku, kterou by tentokrát nebylo divadlo, ale film. Kinematografie těsně po válce totiž není zpracovaná a bylo by prospěšné udělat krok i do této oblasti.

***

Fakta Blanka Jedličková Narodila se 30. října 1987. Vystudovala Jiráskovo gymnázium v Náchodě, v současné době je v doktorském studiu na Ústavu historických věd **Fakulty filozofické Univerzity Pardubice**. Působí na Historickém ústavu Akademie věd ČR jako odborná pracovnice oddělení dějin 20. století. Kromě historie patří mezi její koníčky sport, posezení s rodinou nebo přáteli, četba. Je svobodná, má přítele.

Foto popis| Úspěšná doktorandka Blanka Jedličková z **pardubické univerzity** získala cenu Magnesia Litera za svou knihu, v níž se věnuje popisu každodennosti v době německé okupace. Tehdejší život ukazuje na sedmi životních příbězích žen, které byly spjaty s divadlem.

Foto autor| Foto: Radek Kalhous, MAFRA

O autorovi| Lenka Štěpánková, redaktorka MF DNES

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - pardubický kraj

pardubice.iDNES.cz

I kolaboraci je možné pochopit, říká nositelka ceny Magnesia Litera

26.4.2016 pardubice.iDNES.cz str. 0 Pardubice / Pardubice - zprávy

MF DNES, Lenka Štěpánková Univerzita Pardubice

Držitelka prestižního ocenění Magnesia Litera za objev roku, doktorandka **pardubické univerzity** Blanka Jedličková, si uznání odborníků vysloužila za knihu o sedmi ženách v době německé okupace, které spojuje především divadlo. „Uvědomuji si, že to, co píšu, není moc veselé,“ říká Jedličková.

„Chtěla bych napsat něco veselého, ale nevím, jestli bych to uměla. Už na střední škole jsem sice psala povídky, krátké texty, novinové články a básničky, ale doufám, že je nikdo nikde nevyhrabe,“ dodává oceněná autorka knihy s názvem Ženy na rozcestí - Divadlo a ženy okolo něj 1939-1945.

Proč jste si zvolila právě toto téma?

Při přípravě diplomové práce jsem věděla, že budu chtít dělat protektorátní společnost a postavení ženy v ní. Je to téma, které u nás je prakticky nezpracované. Ale byl problém najít způsob, jak ženy vybrat. Nakonec se divadlo ukázalo jako dobrý prostředek. Naleznete tam totiž ženy různého sociálního postavení - ženy z bohatých rodin, které k divadlu šly proto, že je to bavilo, nebo natruc rodičům. Měly i odlišný rodinný život. Věděla jsem, že škála zde bude široká a dějiny divadla té doby už zpracované jsou, takže budu moci začít s výběrem třeba stovky žen a budu vybírat jen ty, ke kterým naleznu dostatečný pramenný materiál, a ty, které pro mě budou zajímavé.

Milada Marešová, Anna Letenská, Gertruda Šedová-Popperová, Nina Jirsíková, Anna Sedláčková, Marcella Sedláčková a Zdena Kavková-Innemannová. Z jakého důvodu jste vybrala zrovna těchto sedm žen ?

Potřebovala jsem vybrat ženy podle jednotlivých kategorií, které jsem měla vymyšlené. Věděla jsem, že hledám odbojáčku, kolaborantku, někoho, kdo se kolaboraci může přiblížit. Vybrala jsem je proto, že to jsou ženy, které ve své době byly velmi známé, ale pak na ně společnost jednoduše zapoměla. Chtěla jsem se vyhnout tomu, že bych popisovala životní příběhy velkých hvězd, které i současná společnost za velké hvězdy považuje. Chtěla jsem ukázat ty, které byly neprávem zapomenuty.

Takže to je důvod, proč tam nemáte Lídu Baarovou a Adinu Mandlovou, které jsou s dobou německé okupace velmi úzce spjaty?

Přesně tak. Když jsem hledala kolaborantku, každý mi říkal, že to mám jednoduché, protože mám Baarovou. Už v té době jsem ale věděla, že co se týče kolaborace, s ní počítat nemohu a nechci. Náзор na ni mám asi trochu jiný než většinová společnost. Je to ale i tím, že mám problém někoho označit za kolaboranta. V mnoha případech je to velmi složité. Člověk by si nejdříve měl představit sám sebe, jak by se v dané situaci zachoval.

Jaký tedy máte názor na Lídu Baarovou?

S Němci se stýkala už před válkou a až vyhlášení války z toho udělalo něco, co je odsouzeníhodné. Styky trvaly i nadále, byť v omezené míře, to je pravda. Ale kdo se tehdy nestýkal s Němci? V podstatě každý návštěvník kina by mohl být označován za toho, kdo napomáhá, protože to byl německý filmový průmysl, byť se točilo s českými herci v českých ateliérech. To, že člověk nesabotoval návštěvy kin pod německým vedením, znamenalo, že kolaboroval? Proto jsem opatrná. U Baarové je to těžké. Není z lidí, kteří by po válce řekli, že jim bylo jedno, jestli přišli Němci, a že kdyby přišel někdo jiný, tak jim taky půjde na ruku. „Moje“ kolaborantka Zdena Kavková-Innemannová udávala a dělala to zcela vědomě kvůli svému vlastnímu prospěchu. U Baarové máme známky toho, že díky její intervenci byli někteří lidé osvobozeni, nebo s nimi bylo alespoň lépe zacházeno.

Seznámila jste se s osudem kolaborantky Zdeny Kavkové-Innemannové. Dokážete v jejím případě pochopit, proč to dělala?

Myslím si, že kolaborovala proto, že byla opravdovou hvězdou němých filmů, její sláva ale s příchodem zvukového filmu okamžitě pohasla. Druhým aspektem bylo, že neměla děti. Veškerou energii věnovala kumštu, ve kterém ji podporoval i manžel Svatopluk Innemann, což byl velice známý režisér prvorepublikových filmů. Takže kumšt bylo jediné, co měli. S novým režimem mohla vytušit příležitost, že by se její kariéra mohla znovu navrátit, takže toho chtěla využít. Vědomě spolupracovala s gestapem, donášela, brala za to úplatky, ať už v podobě finanční, nebo alkoholu. Ani její poválečné projevy nenesou žádnou známku lítosti. Mluvím o ní jako o kolaborantce, nicméně asi dokážu pochopit důvody, které ji k tomu mohly vést - touha být zase někdo, dělat to, co milovala.

Který životní příběh na vás nejvíc zapůsobil?

Každá z těch žen je svým způsobem výjimečná. Nejvíce si cením příběhu, který do té doby zpracovaný nebyl, což je osud Jany Šedové, respektive Gertrudy Popperové. Poválečné jméno Jana Šedová začala používat asi proto, že se nechtěla vracet ke své rodinné historii, kdy jí téměř celá rodina zahynula v koncentračních táborech. Toho, že se její příběh podařilo takhle rekonstruovat, si cením nejvíc. Šedová nemá potomka, který by nesl její odkaz. Každý z těch osudů je mi ale blízký v tom, že je zajímavý.

Patří vůbec politická angažovanost k umění? Narážím tím i na současnou situaci, kdy se Lenka Dusilová a David Koller veřejně vymezili proti Miloši Zemanovi.

Umělci mají větší možnost promlouvat k národu a vyjadřovat své myšlenky a názory. Asi je přirozené, že tam ta angažovanost je. Hlavně je dobře, že možnost se vyjadřovat máme, to je to podstatné. Zajímá vás dění v krajích?

Za cenu jednoho vydání získáte všechny regionální přílohy.

Posunul vás příběh některé ze sedmi žen i ve vašem vlastním životě?

Člověk si i na těch tragických příbězích uvědomí, co je důležité. Pro Janu Šedovou to muselo být obrovsky těžké, když ve stáří byla sama a měla jen pár přátel z divadla. Víím, že takhle bych nechtěla skončit. Uvědomila jsem si, jak je fajn mít rodinu, která by mi dělala radost a vyplňovala život.

Pořád opakujete, že to byly tragické osudy. Který podle vás byl nejtragičtější?

To záleží na tom, jestli řeknete, že to nejtragičtější je přijít o život, postavit se v koncentračním táboře na váhu a v tu chvíli schytat kulku do hlavy, žít několik let v káznici, nebo být celý život sama. Neumím na to odpovědět.

Chcete se tomuto tématu i nadále věnovat?

Chtěla bych se posunout dál. Aktuálně se věnuji například obrazu Karla IV. za protektorátu. Z dlouhodobějšího hlediska bych se chtěla věnovat poválečné společnosti v Československu a její proměně. Aby to bylo zajímavější, vzala bych si zase červenou nitku, kterou by tentokrát nebylo divadlo, ale film. Kinematografie těsně po válce totiž není zpracovaná a bylo by prospěšné udělat krok i do této oblasti.

URL| http://pardubice.idnes.cz/doktorandka-...?c=A160426_2241940_pardubice-zpravy_msv

„Neměla jsem ambice napsat knihu,“ říká mladá historička, Objev roku v knižním světě

23.4.2016 Pardubický deník str. 3 Pardubicko

PAVLÍNA ROZTOČILOVÁ Univerzita Pardubice

Blanka Jedličková, autorka vítězných Žen na rozcestí, fandila v soutěži Magnesia Litera básnířce Marii Ilijašenko, kterou zná ze studií

Rozhovor

Pardubice – Blanka Jedličková chtěla být v dobách studií na gymnáziu právníčkou. Nakonec se vydala jinou cestou – rekonstruuje lidské příběhy, které se odehrály hluboko v minulosti. Je historička, doktorandka **Univerzity Pardubice** a pracovnice Historického ústavu Akademie věd. BLANKA JEDLIČKOVÁ je vědec, ale umí psát tak zajímavě, že se stala letošním Objevem roku prestižní soutěže Magnesia Litera. Zaujala svou knižní prvotinou Ženy na rozcestí. Pomocí osudů sedmi žen, jejichž život byl spjat s divadlem, čtenáře přenáší do doby protektorátu.

* Proč právě protektorát, ženy a divadlo?

Odté doby, co jsem začala studovat kulturní dějiny na **Univerzitě Pardubice**, jsem se zaměřila na dějiny společnosti protektorátu. Postavení žen ve 20. století je obecně málo zpracované téma. Potřebovala jsem však najít prostředníka, který by ty ženy spojoval. V divadle se najdou ženy různého sociálního postavení i rodinného zázemí. Z bohatých i chudých poměrů, svobodné i vdané, bezdětné i s mnoha potomky.

* Jak jste se ke svým sedmi hrdinkám propracovala?

Musím podotknout, že na začátku jsem neměla ambice napsat knihu, byla to má diplomová práce. Postupovala jsem metodicky. Věděla jsem, že chci pojmout všechny aspekty, které se ve společnosti vyskytovaly, od kolaborace až po odboj, přitom hranice mezi jednotlivými kategoriemi nejsou jednoznačné. My historici se neshodneme ani na tom, co přesně je vlastně kolaborace, každý to vidí trochu jinak. Do šikály jsem potřebovala vhodné ženy. Ze začátku to bylo kolem 70 jmen, herečky známé i méně známé. Některé jsem vypustila ze začátku, protože jsem k nim nenalezla materiály, k některým bylo sice informací hodně, ale byly již v minulosti zpracovány. Vybrala jsem si ženy, o kterých se dnes už neví, ale které ve své době byly slavné a zajímavé.

* Oslovil vás osud některé z žen výrazněji?

Příběh každé z nich byl jedinečný a veskrze všechny, ať již byly kolaborantky, nebo pracovaly pro odboj, měly tragický osud. Ale možná je to dáno tou dobou protektorátu. Cením si zpracování životního osudu Gertrudy Šedové- Popperové, která po válce používala již jen jméno Jana Šedová. Oní ještě téměř nikdo nepsal. Narodila se v Chrudimi. K divadlu se dostala jako mladá dívka v Terezíně a stalo se jejím společníkem až do její smrti. V koncentračních táborech přišla o celou svoji rodinu, kromě sestry, a divadlo bylo hlavní partner, kterého po válce měla. Její vlastní vzpomínky byly uloženy v židovském muzeu a nikdo s nimi doposud nepracoval.

* Jak jste se od diplomové práce dostala ke knize?

Když jsem práci obhájila, můj školitel ji přihlásil do studentské soutěže nakladatelství Academia a moje práce vyhrála. Hlavní cenou je právě knižní vydání díla, a tak byla kniha do roka na světě. Vyšla jen v malém nákladu kolem dvou set kusů. Teď už se dělají další dotisky. Text jsem nemusela nijak zásadně upravovat. Vše, co píší, dávám číst své rodině, především maminka má se mnou trpělivost. Vždy mi upřímně řeknou, že jim třeba něco nedává smysl. Snažím se, aby i každá vědecká práce byla čtivá a srozumitelná pro běžného čtenáře. Ale opravdu mě nenapadlo, že píší knihu.

* A teď jste Objev roku. Věřila jste ve svou výhru nebo jste měla jiného favorita?

Už nominace proměbýla překvapením. Mezi nominovanými na Objev roku byla i má skoro spolužačka z gymnázia Marie Iljašenko. Její sbírka Osip mívá na jih je úžasná. Říkala jsem si, že by mohla vyhrát poezie.

* Máte téma pro další knihu?

Témat je dost. Židovská otázka mi není cizí, předválečné období, ale nejvíce láká proměna poválečné společnosti v Československu. Je to krátké období od roku 1945 do roku 1948. Možností, jak tuto dobu uchopit a sledovat její proměny, je řada. Opět mě láká spojení s uměleckým prostředím, tentokrát s filmem opět by to byly ženy.

* Změnilo vám ocenění život?

Užít se historií je těžké, ale jakýkoliv takový úspěch je impulsem to nevzdat. Touha po lidském příběhu umě převládá, je krása rekonstruovat osudy lidí a o tom pro mě historie je.

Blanka Jedličková se narodila v roce 1987 v Jaroměři, ale jen proto, že v Náchodě, kde její rodina žije dodnes, malovali porodnici. Vystudovala Jiráskovo gymnázium v Náchodě a poté bakalářský a magisterský obor Kulturní dějiny na **Filozofické fakultě Univerzity Pardubice**. Absolvovala také roční studium na **univerzitě** v Pasově v Bavorsku, kde pilovala němčinu. Tu potřebuje nejen ke studiu historických pramenů.

Foto popis| BLANKA JEDLIČKOVÁ se svou knihou Ženy na rozcestí a cenou Magnesia Litera.

Foto autor| Foto: Deník/Luboš Jeníček

Region| Východní Čechy